ایکتر یا زردی

تقریباً ۶۰٪ نوزادان رسیده و ۸۰٪ نوزادان نارس پس از تولد دچار درجاتی از زردی می‌شوند. زردی معمولاً در سفیدی چشم و پوست نوزاد قابل مشاهده است.

علت بروز زردی

در اثر تخریب طبیعی گلبولهای قرمز خون، ماده ای به رنگ زرد مایل به سبز به نام "بیلی روبین" در خون ایجاد می‌شود. این ماده بطور طبیعی به وسیله‌ی کبد از خون برداشته می‌شود؛ از آنجا که کبد نوزاد رسیدگی کامل را ندارد، در هفته‌ی اول تولد معمولاً این ماده در خون زیاد شده و سبب ایجاد زردی نوزاد می‌گردد.

چه عواملی می‌توانند سبب بروز زردی در نوزاد شوند:

کوتاه بودن عمر گلبولهای قرمز خون

زیاد بودن تعداد گلبولها و نوع گلبول قرمز نوزاد که بیشتر از نوع جنینی است

نارسی طبیعی کبد نوزاد

وجود عفونت در نوزاد

کم‌کاری تیروئید در نوزاد

تأخیر در دفع مدفوع

تغذیه ناکافی با شیر مادر

ناسازگاری بین گروه خون و یا RH مادر و نوزاد

مصرف بعضی داروها توسط مادر

نکات مورد توجه مادران:

توصیه می‌شود نوزادانی که از بیمارستان مرخص شده اند، بر اساس جدول زمانی تعیین شده توسط پزشک ویزیت و از نظر وجود زردی معاینه شوند.

برای تشخیص درست و به موقع زردی، بهتر است که به نوزاد لباس سفید بپوشانید و رنگ پوست وی را در اتاقی با نور کافی و ترجیحاً نور روز و از پشت پنجره بررسی نمایید.

دقت کنید که زرد شدن پوست از سر و گردن شروع شده و بتدریج به تمام بدن گسترش پیدا می‌کند. بنابراین در صورتی که زردی در کف پا نیز دیده شود، نشان دهنده ی میزان بالای زردی است.

در صورتی که متوجه زرد شدن رنگ پوست نوزاد شدید، بلافاصله به پزشک مراجعه کنید تا با آزمایش سریع و به موقع، میزان زردی خون نوزاد اندازه گیری شود.

تجربه‌ی کم شیردهی و یا اثرات ناشی از بیهوشی در مادرانی که برای اولین بار صاحب فرزند شده اند و یا از طریق سزارین وضع حمل کرده اند، سبب تأخیر در شروع شیردهی و شیردهی ناکافی شده و احتمال بروز زردی در نوزاد را افزایش می‌دهد. شما باید بدانید که با رعایت روشهای صحیح شیردهی می‌توانید از زردی پیشگیری نمایید.

عوارض عدم درمان به موقع زردی نوزادی:

در مواردی که زردی شدید بوده و به موقع جهت درمان مراجعه نشود، ممکن است عوارض زیر ایجاد گردد:

بیلی‌روبین (ماده ای که سبب زرد شدن پوست نوزاد شده) در مغز رسوب کرده و ضایعه‌ی عصبی به نام "کرنیکتروس" ایجاد می‌شود؛ در این حالت نوزاد ابتدا خواب آلود و تحریک‌پذیر شده، به تدریج شیر نخورده و در نهایت با برآمده شدن ملاج، تشنج و فلج اندامها بیماری کامل می‌شود.

روش های درمانی بیماری زردی:

نور درمانی (فتو تراپی) یا استفاده از لامپهای فلورسنت مخصوص: این روش شیوه ای مؤثر در کاهش زردی نوزاد است. چنانچه میزان زردی خیلی بالا باشد و نور درمانی نتواند در مدت معین زردی را کاهش دهد، تعویض خون نوزاد روشی مناسب در درمان این بیماری محسوب می‌شود.

نکته های آموزشی درباره ی زردی نوزادان :

۱. در حین فتوتراپی باید وضعیت نوزاد هر ۲-۳ساعت تغیر داده شود تا تمام نقاط بدن نوزاد در معرض نور قرار نگیرد.

۲. فتوتراپی ممکن است باعث مدفوع شل، آبکی و سبز رنگ شود در صورت دفع مدفوع شل باید دفعات ومقدار شیر دادن را افزایش داد.

۳. در حین فتوتراپی باید مراقب انسداد راه های هوایی (بینی) بود و چشم بند مورد استفاده نموده تا باعث انسداد راه هوایی نگردد.

۴. در حین فتوتراپی باید از بسته بودن چشم ها و ناحیه ی ژنیتال مطمئن شود.

۵. هنگام شیر دادن باید چشم بند را باز نمود و چشم نوزاد را از نظر ترشحات و مشکلات احتمالی کنترل نمود.

۶. در حین فتوتراپی ممکن است درجه ی حرارت نوزاد به علت لخت بودن افت نماید، که در این صورت باید از منبع گرمایی دیگر نیز استفاده نمود و یا ممکن است درجه ی حرارت نوزاد به علت حرارت لامپها افزایش یابد بنابراین بایستی درجه حرارت نوزاد چک گردد.

توجهات ویژه:

محافظت از چشم ها به وسیله چشم بند و ناحیه تناسلی به وسیله پوشک بایستی انجام گردد.

بهترین تغذیه فقط شیر مادر می باشد.

هر ۲ ساعت یکبار از دستگاه نوزاد را خارج کرده و تعویض پوشک و شیردهی انجام می گردد.

تعویض پوشک زیر لامپ فتوتراپی ممنوع است و می بایست لامپ خاموش باشد.

مراقبت های پس از ترخیص:

- ادامه شیر دهی با شیر مادر
- چک زردی با آزمایش بیلی روبین ۲۴ تا ۴۸ ساعت پس از ترخیص
- مراجعه به پزشک اطفال ۲۴ ساعت بعد از ترخیص

در صورت داشتن سوال در منزل، از ساعت ۱۴-۸ با شماره تلفن همراه پرستار پیگیر ۰۹۹۶۰۶۹۶۸۵۲ تماس بگیرید.

(همه روزه به غیر از ایام تعطیل)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

بیمارستان رحیمیان

زردی نوزادی

واحد آموزش سلامت

تحت نظارت سرکار خانم دکتر مافی

خرداد ماه سال ۱۴۰۵